

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ BALIONŲ, NAUDOJAMŲ DAUGIABUČIUOSE NAMUOSE, PAKEITIMO 2019–2022 METAIS VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO

2019 m. birželio 27 d. Nr. 1-181

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 6 straipsnio 2 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.2.3 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų planą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. šis įsakymas įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.;

2.2. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija skiria lėšas kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančių daugiabučių namų, kuriuose maistui ruošti naudojami suskystintų naftos dujų (toliau – SND) balionai, elektros energijos vartotojų elektros įrenginių leistinosios naudoti galios didinimo, ir (ar) gamtinių dujų skirstomųjų tinklų pertvarkymo (įskaitant kontrolinį gamtinių dujų sistemos, taip pat bendrojo naudojimo sistemos, sandarumo bandymą, jos prapūtimą dujomis ir kt.), SND sistemų pertvarkymo į gamtines dujų sistemas projekto (toliau – projektas) įgyvendinimui, apmokant pagal Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1-210 „Dėl Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Finansavimo sąlygų aprašas) už atliktus darbus, susijusius su skirstomųjų elektros ir (ar) gamtinių dujų tinklų ir (ar) daugiabučių namų, kuriuose maistui ruošti naudojami SND balionai, vidaus tinklų (elektros ar gamtinių dujų) įrengimu ir (ar) pertvarkymu bei apmokant už įrangos, reikalingos naujam energijos šaltiniui naudoti, įsigijimą. Finansavimas skiriamas daugiabučio namo vieno buto elektros energijos vartotojų elektros įrenginių leistinosios naudoti galios didinimui iki 5 kW. Daugiabutis namas suprantamas taip, kaip jis apibrėžtas Finansavimo sąlygų aprašo 3.1 papunktyje;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

2.3. šio įsakymo 2.2 papunktyje nurodyto projekto rengimo pagrindiniai reikalavimai ir procedūros nustatytos Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano 2 priede.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ BALIONŲ, NAUDOJAMŲ DAUGIABUČIUOSE NAMUOSE, PAKEITIMO 2019–2022 METAIS VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) nustato konkrečius valstybės ir savivaldybių institucijų, gamtinių dujų įmonių, elektros energetikos įmonių, suskystintų naftos dujų (toliau – SND) įmonių veiksmus ir priemones dėl SND balionų pašalinimo iš daugiabučių namų 2019–2022 metais.

2. Veiksmų planas atitinka Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo, Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. spalio 20 d. įsakymu Nr. 1-277 „Dėl Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – SND eksploatavimo taisyklės), Naujų perdavimo ar skirstymo sistemų nedujofikuotoje teritorijoje įrengimo, naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų ir vartotojų gamtinių dujų sistemų įrengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1-261 „Dėl Naujų perdavimo ar skirstymo sistemų nedujofikuotoje teritorijoje įrengimo, naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų ir vartotojų gamtinių dujų sistemų įrengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Prijungimo tvarkos aprašas) ir Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-261 „Dėl Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Valstybinės kontrolės tvarkos aprašas), nuostatas.

3. Veiksmų plane nustatytais atvejais buitinių vartotojų asmenų duomenys tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir šiais tikslais:

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

3.1. daugiabučių namų gyventojų (buitinių SND vartotojų), kurie pažeisdami teisės aktų, reguliuojančių SND sistemų įrengimo reikalavimus, savavališkai pertvarkė SND sistemas – prijungdami dujines virykles prie SND baliono, identifikavimo;

3.2. daugiabučių namų gyventojų (buitinių SND vartotojų) SND sistemų pertvarkymo į gamtinių dujų sistemas bei šių sistemų prijungimo prie gamtinių dujų skirstymo sistemų tikslu;

3.3. daugiabučių namų gyventojų (buitinių SND vartotojų) SND sistemų pertvarkymo į elektros energijos naudojimo sistemas bei šių sistemų prijungimo prie skirstomųjų elektros tinklų tikslu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

3.4. apie įvykusias SND sistemos avarijas, gedimus ar SND tiekimo režimo pažeidimus, dėl kurių gali būti sumažintas, apribotas arba nutrauktas centralizuotas SND tiekimas, įspėjimo.

3¹. Buitinių vartotojų asmens duomenys, Veiksmų plane numatytais tikslais gali būti tvarkomi projektų vykdytojų, taip pat ir pateikiami su projektų vykdymu, administravimu ir (ar) priežiūra susijusiems tretiesiems asmenims ir (ar) institucijoms.

Papildyta punktu:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

4. Veiksmų plane vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, SND eksploatavimo taisyklėse, Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1-210 „Dėl Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Finansavimo sąlygų aprašas) ir kituose energetikos sektoriaus veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

II SKYRIUS

SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ BALIONŲ NAUDOJIMO BUITYJE SITUACIJOS ANALIZĖ

PIRMASIS SKIRSNIS TEISINĖS REGULIACINĖS APLINKOS ANALIZĖ

5. Įgyvendinant Energetikos įstatymo nuostatas nuo 2007 m. kovo 1 d. didmeninė ir mažmeninė SND prekyba reguliuojama savivaldybių administracijų išduodamais leidimais. Leidimų verstis didmenine ir mažmenine SND prekyba esminiai reikalavimai ūkio subjektams ir leidimais reguliuojamos veiklos sąlygos įtvirtintos Energetikos įstatyme, Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 1-19 „Dėl Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Leidimų išdavimo taisyklės), ir Prekybos naftos produktais taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. 1-346 „Prekybos naftos produktais taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Prekybos taisyklės).

6. Ūkio subjektas, Leidimų išdavimo taisyklių nustatyta tvarka gavęs leidimą verstis mažmenine SND prekyba, privalo laikytis Energetikos įstatymo 23 straipsnio 6 dalyje nustatytų visų reguliuojamų veiklos sąlygų. Svarbiausios reguliuojamos veiklos, susijusios su SND balionų saugiu naudojimu, sąlygos yra šios:

6.1. naudoti SND prekybai balionus ir kitus slėginius įrenginius, atitinkančius teisės aktų nustatytus reikalavimus, t. y. pildyti ir parduoti SND balionus draudžiama, jeigu pasibaigęs SND baliono periodinės techninės patikros terminas. Naujų SND balionų techninė patikra atliekama pagal Gabenamųjų slėginių įrenginių techninį reglamentą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 4-472 „Dėl Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“, o senų, pagal „GOST“ standartą pagamintų, SND balionų (pagamintų ne vėliau kaip prieš 40 metų) – pagal SND eksploatavimo taisykles;

6.2. teikti avarijų (sutrikimų) lokalizavimo ir likvidavimo paslaugas vartotojams (gyventojams) – per dvi valandas nuo gyventojų pranešimo nuvykti pas jį ir pašalinti SND nutekėjimą ar gedimą, esantį SND balione;

6.3. SND pardavėjas, parduodamas SND balioną vartotojui (gyventojui), privalo jam įteikti SND baliono eksploatavimo atmintinę, kurioje turi būti nurodomos pagrindinės SND baliono transportavimo, keitimo, sandėliavimo, prijungimo ir atjungimo, eksploatavimo sąlygos

ir techninės saugos reikalavimai bei patikrinti, ar SND baliono ventilio atvamzdis užsandarintas akle su vienkartinė atsukimo apsauga. Vartotojams (gyventojams) SND turi būti parduodamos sandariuose SND balionuose (Prekybos taisyklių 52 punktas);

6.4. parduodant SND balioną SND pardavėjas privalo vartotojui (gyventojui) įteikti tarpinę SND baliono ventilio atvamzdžio sujungimo su reduktoriumi sandarumui užtikrinti (Prekybos taisyklių 53 punktas);

6.5. SND pardavėjas, parduodantis SND balionus (pripildytus dujų) vartotojui (gyventojui), privalo juos parduoti su etikete pagal Prekybos taisyklių nustatytus reikalavimus (Prekybos taisyklių 54 punktas);

6.6. SND pardavėjas privalo teisės aktų nustatyta tvarka išduoti vartotojui (gyventojui) kasos aparato kvitą ar kitą pirkimą fiksuojantį dokumentą, kuriame turi būti nurodytas parduodamo SND baliono numeris (Prekybos taisyklių 57 punktas);

6.7. vartotojo (gyventojų) pageidavimu už papildomą užmokestį SND pardavėjas privalo suteikti SND balionų pristatymo ir prijungimo paslaugą (Prekybos taisyklių 59 punktas);

6.8. vartotojo (gyventojų) pateiktą nuosavybės teisę jam priklausančią tuščią SND balioną pakeisti pripildytu ar pripildyti SND. Kai vartotojo (gyventojų) pateikto SND baliono techninio patikrinimo laikas pasibaigęs, SND pardavėjas jį turi pakeisti į teisės aktų reikalavimus atitinkantį SND balioną (Prekybos taisyklių 68.7 papunktis).

7. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), įgyvendindama Energetikos įstatymo nustatytas teisės normas, nuo 2013 m. lapkričio 1 d. reguliuoja vamzdiniais iš rezervuarų ar grupinių balionų įrenginių centralizuotai tiekiamų buitinių vartotojų reikmėms SND kainas (tarifus). SND kainos reguliuojamos pagal Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodiką, patvirtintą Tarybos 2013 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. O3-432.

8. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais vartotojais standartinių sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. 1-187 „Dėl Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais vartotojais standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“, nustato centralizuotai tiekiamų SND pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais vartotojais sudarymo, įsigaliojimo, nutraukimo, SND tiekimo tvarką ir sąlygas, SND kokybės reikalavimus, SND kiekio ir tarifų (kainų) nustatymo tvarką, buitinio vartotojo atsiskaitymo už SND tvarką, šalių teises, pareigas ir atsakomybę už įsipareigojimų nevykdymą, prašymų ar skundų nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarką, sutarties galiojimo terminą, jos keitimo ar nutraukimo sąlygas ir tvarką.

9. SND įrenginių (taip pat ir SND balionų) įrengimo ir eksploatavimo veiklą reguliuoja šie pagrindiniai teisės aktai:

9.1. Energetikos įstatymas, kuris nustato, kad asmenys, eksploatuojantys SND įrenginius, privalo gauti Tarybos atestatą. Fiziniai asmenys, kurie įrengia ir eksploatuoja SND įrenginius privalo pagal einamas pareigas ar faktiškai atliekamą darbą atitikti jam keliamus kvalifikacinius reikalavimus, turėti reikiamą išsilavinimą ir pakankamą darbo patirtį savo veiklos srityje, išmanyti SND įrenginių įrengimo, eksploatavimo, techninės saugos kitų teisės aktų, reguliuojančių energetikos veiklą, reikalavimus.

9.2. Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. 1-162 „Dėl Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių patvirtinimo“, nustato gamtinių dujotiekių (taip pat ir SND dujotiekių) projektavimo ir įrengimo techninius ir organizacinius reikalavimus. Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės taikomos SND dujotiekams, kurių slėgis dujinėje būsenoje yra ne didesnis kaip 2 bar, atsižvelgiant į specifinius techninės saugos apribojimus.

9.3. Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 1-2 „Dėl Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – DSPIT), kurios nustato techninius ir organizacinius reikalavimus projektuojant ir įrengiant ar pertvarkant (rekonstruojant) dujų sistemas pastatuose, kuriuose

didžiausiasis darbinis dujų slėgis ne didesnis kaip 16 bar. DSPIT 2 punkte įtvirtinta, kad gyvenamosios, negyvenamosios paskirties pastatuose arba jų dalyse dujų sistemos gali būti projektuojamos ir įrengiamos, kai degių dujų didžiausiasis darbinis slėgis ne didesnis kaip 0,1 bar, o SND slėgis dujų balionuose – ne didesnis kaip 16 bar. DSPIT 239 punktas imperatyviai nustato, kad draudžiama daugiabučiuose namuose, kurių aukštingumas didesnis nei 2 aukštai įrengti SND balionų įrenginius su dujinėmis viryklėmis (šis reikalavimas buvo įtvirtintas ir anksčiau tuos klausimus reguliavusiuose teisės aktuose. 1990 metais, esant energijos išteklių į Lietuvą blokadai, Energetikos ministerijos protokoliniu sprendimu laikinai (iki 1994 m. gruodžio 31 d.) išimties tvarka buvo leidžiama daugiabučiuose namuose įrengti SND balionų įrenginius su dujinėmis viryklėmis.

9.4. SND eksploatavimo taisyklės nustato pagrindinius SND įrenginių technologinio valdymo, techninės priežiūros, taisymo, matavimų, bandymų, paleidimo ir derinimo darbų reikalavimus. SND eksploatavimo taisyklės taikomos eksploatuojant SND pildymo stotis, SND pildymo postus, prekybos SND vietas, rezervuarus ir SND balionus bei jų įrenginius, SND balionų sandėlius, SND skirstomąsias bei gyvenamųjų namų, visuomeninių ir gamybinių pastatų SND sistemas, kai SND slėgis ne didesnis kaip 16 bar. Nuo 2018 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo sugriežtinti SND balionų techninės priežiūros reikalavimai ir SND balionų naudojimas. Nuo 2020 m. sausio 1 d. numatomi dar griežtesni SND balionų naudojimo reikalavimai – numatoma drausti pildyti ir naudoti SND balioną, jeigu balionas (jo ventilis) neturės apsauginių įtaisų, neleidžiančių SND slėgiui balione pakilti virš leistino slėgio.

10. Leidimų išdavimo taisyklių, Prekybos taisyklių ir SND eksploatavimo taisyklių laikymosi priežiūrą pagal kompetenciją atlieka savivaldybių administracijos, Taryba, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – VVTAT), Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos metrologijos inspekcija, Lietuvos Respublikos muitinė, teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos, teisėsaugos institucijos ir kitos valstybės institucijos.

11. SND įrenginių teisės aktų nustatytiems įrengimo ir eksploatavimo reikalavimams valstybinę kontrolę pagal kompetenciją atlieka Taryba. Taryba taip pat kontroliuoja parengtų užpildyti ir SND užpildytų SND balionų atitiktį teisės aktų ir SND eksploatavimo taisyklių reikalavimams SND balionų prekybos vietose. Valstybinės kontrolės tvarkos aprašas reglamentuoja Tarybos darbuotojų veiklą, kontroliuojant energetikos objektų, energetikos įrenginių ir vartotojų energetikos įrenginių įrengimą, eksploatavimą, techninę saugą. Valstybinės kontrolės tvarkos aprašo 5 punkte įtvirtinta, kad Tarybos darbuotojai kontroliuoja vartotojų energetikos įrenginių įrengimą, eksploatavimą, techninę saugą.

12. VVTAT atlieka priežiūrą SND balionų prekybos rinkoje, kontroliuoja SND vartotojams teikiamų paslaugų prekiaujant SND kokybę, SND produktų saugos, SND balionų ženklinimo ir prekinės išvaizdos bei SND kokybės atitiktį teisės aktų reikalavimams ir SND pardavėjo deklaruojamai SND kokybei.

13. Lietuvos metrologijos inspekcija kontroliuoja, kaip SND pildymu ir prekyba besiverčiantys juridiniai asmenys laikosi Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų.

14. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas (toliau – ANK), nustato galimas administracines nuobaudas už SND prekybą be leidimo, ar pažeidžiant leidimu nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas, taip pat ir už energetikos (įskaitant SND vartotojų) įrenginių įrengimą pažeidžiant teisės aktų nustatytus reikalavimus).

ANTRASIS SKIRSNIS

SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ BALIONŲ NAUDOJIMO DAUGIABUČIUOSE NAMUOSE PROBLEMATIKA

15. Taryba (buvusi Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos) 2018 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. 2R-3944 Energetikos ministerijai pateikė informaciją apie daugiabučiuose namuose atliktus patikrinimus, ar jų gyventojai (vartotojai) pažeisdami teisės aktų nustatytus reikalavimus naudoja SND balionus. Taryba 2018 m. rugpjūčio–spalio mėnesiais kartu su savivaldybių administracijų atstovais ir daugiabučių namų valdytojais patikrino dalį, pagal rizikos faktorius atrinktų, aukštesnių nei 2 aukštų daugiabučių namų, siekdama išsiaiškinti, kiek gyventojų ir dėl kokių priežasčių butuose maistui ruošti naudoja SND balionus. Patikrinimai atlikti Raseinių, Vilniaus, Šalčininkų, Kauno, Varėnos, Tauragės rajonuose. Patikrinimų rezultatai pateikiami lentelėje.

Lentelė. Duomenys apie naudojamus SND balionus daugiabučių namų butuose

Savivaldybės pavadinimas	Patikrintų daugiabučių namų skaičius, vnt.	Bendras butų skaičius, vnt.	Butų su naudojamais SND balionais kiekis, vnt.	Butų su naudojamais SND balionais kiekis išreikštas %
Šalčininkų	16	282	282	100
Vilniaus rajono	10	285	156	60
Raseinių	11	304	33	11
Varėnos	14	498	175	35
Tauragės	114	5297	4229	80
Kauno rajono	12	401	308	77
Iš viso:	177	7040	5183	74

16. Taryba pagal atliktus daugiabučių namų patikrinimus daro prielaidą, kad šalyje gali būti apie 20 000 daugiabučių namų butų, kuriuose naudojami SND balionai. Didžiausi SND balionų kiekiai yra užfiksuoti bendrabučio tipo namų butuose ir daugiabučiuose namuose, kurie anksčiau buvo prijungti prie SND rezervuarų įrenginių. Nuo atjungimo momento SND grupiniai įrenginiai buvo neeksploatuojami, neprižiūrimi, kai kuriose vietose išardyti, dėl to išskyla rimtų abejonių ar jie galėtų būti vėl atnaujinti toliau eksploatuojami. Tarybos vertinimu SND rezervuarų įrenginių atnaujinimui ir jų eksploatacijai reikalingos neproporcingai didelės investicijos.

17. Pažymėtina, kad kai kurios savivaldybės (Šalčininkų r., Eišiškės) nevengia pasiūlyti gyventojams socialinius būstus, kuriuose neįrengta inžinerinė infrastruktūra (neinstaliuota reikiama elektros galia, neįrengtos SND ar gamtinių dujų sistemos) skirta maistui ruošti. Dėl to gyventojai priversti, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, butyje naudoti SND balionus.

18. Apibendrinus Tarybos atliktus daugiabučių namų patikrinimo rezultatus galima išskirti tokias SND balionus naudojančias gyventojų grupes:

18.1. gyventojai, kurių daugiabučiai namai atjungti nuo SND rezervuarų įrenginių. Šiuo atveju SND rezervuarų įrenginiai, skirstomieji SND dujotiekiai, pastatų dujotiekiai yra iš dalies išmontuoti, apleisti, neprižiūrimi ir eksploatavimui netinkami. Taip pat šiems namams nėra užtikrintas pakankamos galios elektros energijos tiekimas, todėl elektrinių viryklių maistui ruošti įsirengti nėra galimybių. Nesant alternatyvos, gyventojai priversti naudoti SND balionus;

18.2. gyventojai, kurie esant užtikrintam SND centralizuotam tiekimui iš rezervuarų, yra atsijungę nuo bendros SND centralizuoto tiekimo sistemos. Gyventojų teigimu, atsijungimą paskatino ūkio subjekto, centralizuotai tiekiančio SND, taikoma pastovioji SND kainos dalis (3–5 eurai), nepriklausomai nuo SND suvartojimo;

18.3. pertvarkytų (rekonstruotų) pastatų gyventojai, kuriems atskiri butai suformuoti po rekonstrukcijos, juose įrengiant virtuves, kuriuose maistui ruošti naudojamos SND viryklės iš balionų (bendrabučiai, dalis buvusių gamybinių patalpų, pertvarkytų į butus).

19. Tarybos iškeltas probleminis klausimas, susisijęs su SND balionų įrenginių įrengimu daugiabučiuose namuose yra aktualus visiems Lietuvos miestams ir miesteliams, kur nesant gamtinių dujų tiekimo tinklų buvo įrengti lokalūs centralizuoto SND tiekimo tinklai gyventojų poreikiams tenkinti.

20. Šiuo metu centralizuotai SND buitiniams vartotojams (gyventojams) tiekia šie ūkio subjektai, turintys savivaldybių administracijų išduotus leidimus verstis mažmenine prekyba SND:

20.1. AB „Suskystintos dujos“;

20.2. UAB „Saurida“;

20.3. UAB „Varėnos dujos“;

20.4. UAB „Literma“.

21. SND centralizuotai tiekiamos buitiniams vartotojams 20 savivaldybių teritorijose – apie 32 tūkst. vartotojų. Centralizuotai tiekiamų SND per mėnesį vidutiniškai vienas vartotojas suvartoja apie 1,5 m³. Centralizuotai tiekiamos SND daugiausia naudojamos maistui ruošti. Didžioji dalis tokių SND vartotojų yra Mažeikių mieste, kuriame apie 92 % daugiabučiuose namuose esančių butų gauna SND iš rezervuarų įrenginių. Taip pat SND centralizuotai tiekiamos ir kitose savivaldybėse, kuriose daugiabučiai namai nėra prijungti prie gamtinių dujų tinklų (Rokiškio, Kupiškio, Kėdainių, Kelmės, Joniškio, Švenčionių, Švenčionėlių, Molėtų, Zarasų, Tauragės savivaldybės ir kt.).

22. Dėl ūkio subjektų, centralizuotai tiekiančių SND daugiabučių namų gyventojams, bankroto ar kitų priežasčių, dalis gyventojų, pažeisdami teisės aktų, reguliuojančių SND sistemų įrengimo reikalavimus, savavališkai pertvarkė šias sistemas, t. y. butuose įsirengė dujines virykles, prijungdami jas prie SND balionų. Tokiu būdu buvo pažeisti DSPIT 239 punkto reikalavimai, kad draudžiama daugiabučiuose namuose, kurių aukštingumas didesnis nei 2 aukštai įrengti SND balionų įrenginius su dujinėmis viryklėmis (pažymėtina, kad šis reikalavimas buvo įtvirtintas ir ankstesniuose teisės aktuose).

23. SND balionų su dujinėmis viryklėmis naudojimas daugiabučiuose namuose yra socialiai jautrus klausimas. Manytina, kad šį klausimą reikėtų spręsti lokaliai, t. y. kiekvienos savivaldybės kompetencijos ribose, įvertinant kiekvienos savivaldybės galimybes, pasirenkant optimaliausią ir gyventojams mažiausią neigiamą poveikį, sąlygojantį maistui ruošti skirtos energijos pasirinkimo modelį, nepažeidžiant teisės aktų nustatytų techninės saugos reikalavimų. Šio klausimo sprendimui turėtų imtis iniciatyvos atitinkamų savivaldybių administracijos, padedant daugiabučių namų valdytojams identifikuoti konkrečius daugiabučius namus (apklausiant tų namų gyventojus), siekiant paskatinti (taip pat suteikiant finansinę ir kitą pagalbą) gyventojus maistui ruošti pereiti prie kito energijos naudojimo būdo. Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojai turėtų organizuoti butų ir kitų patalpų savininkų sprendimo priėmimą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka dėl Veiksmų plano 26 punkte nustatytų techninių sprendimų įgyvendinimo. Gamtinių dujų ir elektros energetikos įmonės, vykdydamos teikiamų paslaugų gyventojams plėtrą, taip pat turėtų reikšmingai prisidėti sprendžiant šį klausimą.

24. Įvertinus turimą informaciją, galimi šie problemos techniniai sprendimai:

24.1. prijungti daugiabučius namus prie gamtinių dujų skirstomojo tinklo arba įrengti mažos apimtys SGD pakartotinio dujinimo įrenginius ir pertvarkyti namų SND sistemas į gamtinių dujų sistemas;

24.2. atsisakyti SND naudojimo. Padidinti daugiabučių namų vartotojų įrenginių leistinąją galią ir pertvarkyti elektros skirstymo tinklą, kad būtų galima maistui ruošti naudoti elektros energiją;

24.3. prijungti daugiabučių namų butų SND sistemas prie SND rezervuarų, t. y. atnaujinti centralizuotą SND tiekimą. Šį sprendimą galima taikyti tik tiems daugiabučiams namams, kuriems šiuo metu SND centralizuotai tiekiamos iš SND rezervuarų.

25. Tuo atveju, jeigu piktybiškai būtų vengiama atsisakyti naudoti SND balionų įrenginius su dujinėmis viryklėmis daugiabučiuose namuose, Taryba turėtų ne tik tikrinti, bet

taikyti administracines nuobaudas pagal ANK 323 ir 325 straipsnius – už energetikos įrenginių įrengimą pažeidžiant teisės aktų nustatytus reikalavimus. Minėtas nuobaudas rekomenduotina naudoti tik išimtiniais atvejais. Tarybos darbuotojai turėtų dalyvauti savivaldybių administracijų rengiamuose susitikimuose su daugiabučių namų gyventojais, kurie pažeisdami teisės aktų reikalavimus naudoja SND balionus, paaiškinant apie galimus pavojus jiems ir šalia gyvenantiems kitiems gyventojams.

26. Tarybai rekomenduojama reguliariai savo interneto svetainėje pateikti SND balionų naudojimo kontrolės rezultatus, taip pat pavišinti gerąjį Druskininkų miesto pavyzdį kaip galima spręsti SND balionų pakeitimo kitais energijos ištekliais problemą, kad analogiško sprendimo būdu galėtų pasekti ir kitų savivaldybių administracijos. Pirma, išsiaiškinant problemos mastą ir suteikiant finansinę paramą ir skatinant gyventojus maistui ruošti naudoti gamtines dujas ar elektros energiją. Pažymėtina, kad Druskininkų savivaldybė, bendradarbiaudama su AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) ir Taryba, ėmėsi aktyvių veiksmų, suteikė finansinę ir techninę pagalbą SND balionų įrenginių su dujinėmis viryklėmis gyventojams, kurie geranoriškai sutiko bendradarbiauti su gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriumi (ESO) dėl jų dujų sistemų prijungimo prie gamtinių dujų tinklo ir likviduojant SND balionų įrenginius butuose. Iš Druskininkų savivaldybės 2018 m. biudžeto buvo padengta 50 % šių vartotojų dujų sistemų prijungimo išlaidų (šis projektas Druskininkų mieste iš esmės buvo užbaigtas 2018 metais).

III SKYRIUS VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

27. Veiksmų plano pagrindinis tikslas – užtikrinti SND balionų pašalinimą iš daugiabučių namų ir saugų bei patikimą gamtinių dujų, elektros energijos ir (ar) centralizuotą SND tiekimą šių namų gyventojams (vartotojams).

28. Veiksmų plano uždaviniai:

28.1. suderinti valstybės institucijų, savivaldybių, gamtinių dujų, elektros ir SND energetikos įmonių veiksmus rengiant ir įgyvendinant priemones dėl SND balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo kitais energijos ištekliais;

28.2. užtikrinti saugų ir patikimą gamtinių dujų ir (ar) elektros energijos tiekimą daugiabučių namų gyventojams (vartotojams), jų SND sistemas pertvarkant į gamtinių dujų sistemas ar padidinant jų elektros įrenginių leistinąją naudoti galią.

28.3. *Neteko galios nuo 2020-07-23*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

IV SKYRIUS VEIKSMŲ PLANO SIEKTINI REZULTATAI

29. Įgyvendinus Veiksmų planą, bus pasiekti šie rezultatai:

29.1. 2019–2022 metais užtikrintas SND balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose (iš viso apie 20 000 butų), pakeitimas kitais energijos ištekliais;

29.2. sudarytos sąlygos saugiam ir patikimam gamtinių dujų tiekimui daugiabučių namų gyventojų poreikiams tenkinti;

29.3. sudarytos sąlygos saugiam ir patikimam elektros energijos tiekimui daugiabučių namų gyventojų poreikiams tenkinti;

29.4. spartesnė nedujofikuotų teritorijų plėtra, daugiau naujų gyventojų ir kitų vartotojų pradės vartoti gamtines dujas.

V SKYRIUS VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

30. Veiksmų plano įgyvendinimą vertina Energetikos ministerija pagal šiuos kriterijus:

30.1. daugiabučių namų, kuriuose buvo naudojami SND balionai, butų pertvarkytų naudoti gamtines dujas ar elektros energiją maistui ruošti skaičius;

30.2. naujų dujofikuotų daugiabučių, dvibučių ir vienbučių namų skaičius.

30.3. Neteko galios nuo 2020-07-23

Papunkčio naikinimas:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

VI SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS IR FINANSAVIMAS

31. Už Veiksmų plano įgyvendinimo koordinavimą atsakinga Energetikos ministerija. Veiksmų planą įgyvendina Taryba, Energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – Agentūra), viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra, savivaldybių administracijos, gamtinių dujų, elektros ir SND energetikos įmonės pagal Veiksmų plano 1 priede numatytas priemones.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

32. Veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpis – 2019–2022 metai.

33. Veiksmų plano įgyvendinimo šaltiniai:

33.1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos lėšos, skirtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. 458 „Dėl lėšų skyrimo“ 1.4 papunkčiu;

33.2. savivaldybių biudžeto lėšos;

33.3. kiti šaltiniai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano
1 priedas

**SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ BALIONŲ, NAUDOJAMŲ DAUGIABUČIUOSE NAMUOSE, PAKEITIMO 2019–2022 METAIS
VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS**

Eil./Nr.	Priemonės pavadinimas	Priemonę įgyvendinanti institucija / energetikos įmonė, kitas asmuo	Terminas	Pastaba
1 uždavinys				
Suderinti valstybės, savivaldybių institucijų ir energetikos įmonių veiksmus rengiant ir įgyvendinant priemones dėl suskystintų naftos dujų (toliau – SND) balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo kitais energijos ištekliais ir užtikrinant nepertraukiamą gamtinių dujų, SND ir (ar) elektros energijos tiekimą šių namų gyventojams				
1.	Energetikos ministerijoje surengti pasitarimą (-us), kuriame (-iuose) būtų pristatyta SND balionų naudojimo daugiabučiuose namuose pažeidžiant teisės aktų reikalavimus problema, jos mastai ir aptartos galimos priemonės kaip pašalinti šį pažeidimą	Energetikos ministerija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), Lietuvos savivaldybių asociacija, Prekiautojų suskystintomis naftos dujomis asociacija, kitos energetikos įmonės	Iki 2019 m. liepos 31 d.	Taryba pristato pasitarimo dalyviams pasirinktinai atrinktų daugiabučių namų patikrinimo rezultatus. AB „Energijos skirstymo operatorius“ pasitarimo dalyviams pristato gerąją praktiką, kaip SND balionai daugiabučiuose namuose Druskininkų mieste buvo keičiami kitais energijos ištekliais
2.	Priimti sprendimus ir susitarti su kiekviena savivaldybe dėl jų teritorijoje esančių probleminių daugiabučių namų, kuriuose, pažeisdami teisės aktų reikalavimus, gyventojai naudoja SND balionus maistui ruošti, patikrinimo grafiko	Taryba, Lietuvos savivaldybių asociacija, savivaldybės	Iki 2019 m. liepos 31 d.	Taryba parengia duomenų apie SND balionų naudojimą daugiabučiuose namuose bendrą formą ir iki 2019 m. liepos 30 d. ją pateikia Lietuvos savivaldybių asociacijai ir kiekvienai savivaldybei
3.	Patikrinti kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančius daugiabučius namus ir užpildyti	Savivaldybės ir Taryba	Iki 2019 m. spalio 31 d.	Skirstomųjų elektros tinklų operatoriai, SND centralizuoto tiekimo įmonės ir kitos

	Tarybos pateiktas formas dėl SND balionų naudojimo ir jas pateikti Tarybai ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui (toliau – PAGD). Jeigu turimi savivaldybių duomenys dėl SND balionų naudojimo daugiabučiuose namuose nekelia abejonių, galima užpildyti Tarybos pateiktas formas neatliekant namų patikros			energetikos įmonės Tarybos prašymu privalo pateikti jų turimus duomenis apie tikrinamų daugiabučių namų gyventojų elektros įrenginiams suteiktą leistinąją vartoti elektros galią ir kitą informaciją. Taryba ir PAGD patikrinimo metu gautus duomenis apie daugiabučius namus, kuriuose naudojami SND balionai, saugo ir naudoja energetikos įrenginių ir namų kontrolei
4.	Atlikti detalią patikrinimo metu surinktų duomenų apie SND balionų naudojimą daugiabučiuose namuose analizę ir nustatyti: - kuriems namams būtų galima padidinti elektros įrenginių leistinąją galią; - ar galima dujofikuoti namus (pradėti naudoti gamtines dujas vietoj SND); - kuriose savivaldybėse gyventojų (vartotojų), turinčių SND balionus, koncentracija yra didžiausia; - kiek preliminariai reikėtų lėšų, siekiant įgyvendinti Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano (toliau – Veiksmų planas) numatytus tikslus	Savivaldybės ir Taryba, gamtinių dujų skirstymo sistemų operatoriai, skirstomųjų elektros tinklų operatoriai ir SND centralizuoto tiekimo įmonės	Iki 2020 m. sausio 31 d.	Gamtinių dujų skirstymo sistemų operatoriai, skirstomųjų elektros tinklų operatoriai ir SND centralizuoto tiekimo įmonės, vykdydamos teikiamų paslaugų gyventojams plėtrą, teikia Tarybai pasiūlymus apie daugiabučių namų prijungimo prie gamtinių dujų ar SND centralizuoto tiekimo sistemos, elektros įvado leistinosios galios padidinimo galimybes
5.	Priimti konkrečius principinius sprendimus dėl kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančių daugiabučių namų, kuriuose maistui ruošti naudojami SND balionai, SND sistemų pertvarkymo į gamtines dujų sistemas ar atsisakyti dujų ir pradėti naudoti elektros energiją	Savivaldybės, daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai, naudojantys SND balionus	Sprendimai priimami Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas	

			kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1-210 „Dėl Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Finansavimo sąlygų aprašas) nustatytais terminais	
5 ¹ .	Pateikti paraiškas dėl elektros energijos galios ar gamtinių dujų poreikio ir planuojamas sąnaudas dėl kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančių daugiabučių namų, kuriuose maistui ruošti naudojami SND	Savivaldybės, daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai, naudojantys SND balionus	Paraiškos teikiamos Finansavimo sąlygų aprašo nustatytais	

	balionai, SND sistemų pertvarkymo į gamtines dujų sistemas ar atsisakyti dujų ir pradėti naudoti elektros energiją		terminais	
6.	Įgyvendinti konkrečius priimtus sprendimus dėl kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančių daugiabučių namų, kuriuose maistui ruošti naudojami SND balionai, SND sistemų pertvarkymo į gamtines dujų sistemas (jei yra gamtinių dujų įvadai iki daugiabučio namo) ar atsisakyti dujų ir pradėti naudoti elektros energiją	Savivaldybės, daugiabučių namų savininkai, naudojantys SND balionus, gamtinių dujų skirstymo sistemų operatoriai, skirstomųjų elektros tinklų operatoriai ir kitos energetikos įmonės	Nuo 2020 m. rugpjūčio 1 d. iki 2022 m. lapkričio 30 d.	
2 uždavinys Užtikrinti saugų ir patikimą gamtinių dujų ir (ar) elektros energijos tiekimą daugiabučių namų gyventojams (vartotojams), jų SND sistemas pertvarkant į gamtinių dujų sistemas ar padidinant jų elektros įrenginių leistinąją naudoti galią				
7.	Priimti teisinio reguliavimo pakeitimus, nustatančius, kad daugiabučiuose namuose naudojamų SND balionų pašalinimas ir SND sistemų pertvarkymas į gamtines dujų sistemas ar atsisakymas naudoti dujas ir vartotojų elektros įrenginių leistosios galios naudoti galios padidinimas vykdomas pagal naujų vartotojų prijungimo tvarkas, įvertinus šių daugiabučių namų energetikos tinklų / sistemų infrastruktūros specifiką	Energetikos ministerija ir Taryba	Iki 2019 m. rugsėjo 30 d.	Energetikos ministerija ir Taryba peržiūri ir prireikus patikslina gamtinių dujų ir elektros skirstymo veiklą reglamentuojančius teisės aktus (vartotojų prijungimo tvarkų aprašus, metodikas)
8.	Įvertinti galimybę Veiksmų plane numatytų priemonių įgyvendinimui skirti lėšas iš Europos sąjungos fondų ir (arba) kitos tarptautinės arba valstybinės finansinės paramos	Energetikos ministerija	Iki 2019 m. gruodžio 31 d.	Kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija, savivaldybėmis atlieka vertinimą ir iki 2020 m. sausio 20 d. praneša Tarybai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai apie atliktos priemonės rezultatus
9.	Užtikrinti SND balionų naudojimą tik su saugos įtaisais, neleidžiančiais dujų slėgiui	SND pardavėjai ir ūkio subjektai, turintys Tarybos	Iki 2020 m. sausio 1 d.	Taryba ne vėliau kaip 2019 m. liepos 31 d. raštu papildomai informuoja visus ūkio

	balione pakilti virš leistino	išduotus atestatus, kurie suteikia teisę pildyti ir remontuoti SND balionus		subjektus, turinčius Tarybos išduotus atestatus, kurie suteikia teisę pildyti ir remontuoti SND balionus. Taryba ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba iki 2020 m. kovo 30 d. bendradarbiaudamos patikrina pagal rizikos vertinimą pasirinktas SND prekybos vietas, ar prekyboje SND balionai naudojami tik su saugos įtaisais
10.	Viešinti visą su Veiksmų plane numatytų priemonių įgyvendinimu susijusią informaciją	Taryba, savivaldybių administracijos ir Energetikos ministerija	Reguliariai – iki bus visiškai įgyvendintos visos Veiksmų plane numatytos priemonės	Institucijos savo interneto svetainėse skelbia apibendrintus daugiabučių namų, kuriuose, pažeisdami teisės aktų reikalavimus, gyventojai naudoja SND balionus maistui ruošti, patikrinimo rezultatus ir SND balionų pašalinimo įgyvendinimo pokyčius

Pastabos:

1. Taryba, gavusi iš Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo asmenų informaciją apie Veiksmų plane numatytų priemonių įgyvendinimą, ją analizuoja ir periodiškai (kas pusę metų) teikia apibendrintą informaciją Energetikos ministerijai, kuri prireikus patikslina Veiksmų planą.
2. Savivaldybės, gamtinių dujų skirstymo sistemų operatoriai, skirstomųjų elektros tinklų operatoriai, SND centralizuoto tiekimo įmonės ir kitos energetikos įmonės prireikus gali rengti papildomas priemones, kurios padėtų įgyvendinti Veiksmų plano nustatytus uždavinius. Savivaldybės, energetikos įmonės apie taikomas papildomas priemones ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jų taikymo pradžios praneša Tarybai.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

Nr. [1-269](#), 2020-08-31, paskelbta TAR 2020-09-01, i. k. 2020-18329

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

Nr. [1-31](#), 2022-01-17, paskelbta TAR 2022-01-17, i. k. 2022-00642

**DAUGIABUČIŲ NAMŲ, KURIUOSE MAISTUI RUOŠTI NAUDOJAMI
SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ BALIONAI, ELEKTROS ENERGIJOS VARTOTOJŲ
ELEKTROS ĮRENGINIŲ LEISTINOSIOS NAUDOTI GALIOS DIDINIMO IR (AR)
SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ SISTEMŲ PERTVARKYMO Į GAMTINĖS DUJŲ
SISTEMAS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Daugiabučių namų, kuriuose maistui ruošti naudojami suskystintų naftos dujų balionai, elektros energijos vartotojų elektros įrenginių leistinosios naudoti galios didinimo ir (ar) suskystintų naftos dujų sistemų pertvarkymo į gamtines dujų sistemas projekto įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano (toliau – Veiksmų planas) priemonių dėl suskystintų naftos dujų (toliau – dujos) balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo kitais energijos ištekliais pagrindinius reikalavimus ir procedūras.

2. Tvarkos aprašas yra privalomas skirstomųjų elektros ar gamtinių dujų tinklų operatoriams, visiems asmenims, projektuojantiems, įrengiantiems (pertvarkantiems) daugiabučių namų, kuriuose maistui ruošti naudojami dujų balionai (toliau – daugiabučiai namai), vidaus tinklų (elektros ar dujų) projektus, asmenims, derinantiesiems (tikrinantiems, pritariantiems) šiuos projektus, vartotojų dujų sistemų įrengimo techniniams prižiūrėtojams, daugiabučių namų elektros ir (ar) dujų sistemų savininkams ir naudotojams.

3. Daugiabučių namų vidaus elektros tinklų projektavimo, įrengimo ir pertvarkymo (rekonstravimo) darbus gali atlikti Elektros įrenginių įrengimo bendrosiose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-22 „Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“ (toliau – EĮİBT), nurodyti asmenys.

4. Daugiabučių namų dujų sistemų projektavimo, įrengimo ir pertvarkymo (rekonstravimo) darbus gali atlikti Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 1-2 „Dėl Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – DSPİT), 12 ir 13 prieduose nurodyti asmenys.

4¹. Bendrabučio tipo daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai priėmę sprendimus dėl namo aprūpinimo energija būdo gali įsirengti kiekvienam vartotojui persiunčiamos energijos (elektros ar gamtinių dujų) komercinės apskaitos, vadovaudamiesi Veiksmų plano 3 priede pateiktu pavyzdiniu bendrabučio tipo daugiabučio namo vartotojams persiunčiamos energijos (elektros ar gamtinių dujų) komercinės apskaitos įrengimo tvarkos aprašu.

Papildyta punktu:

Nr. [1-31](#), 2022-01-17, paskelbta TAR 2022-01-17, i. k. 2022-00642

5. Tvarkos apraše nustatytais atvejais daugiabučių namų buitinių elektros ar dujų vartotojų asmenų (butų ir kitų patalpų savininkų) duomenys tvarkomi pagal Veiksmų plano 3 ir 3¹ punktų nustatytus reikalavimus.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Respublikos elektros energetikos įstatyme (toliau – Elektros energetikos įstatymas), Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1-210 „Dėl Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Finansavimo sąlygų aprašas) ir kituose energetikos sektoriaus veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS

DAUGIABUČIŲ NAMŲ ELEKTROS ENERGIJOS VARTOTOJŲ ELEKTROS ĮRENGINIŲ LEISTINOSIOS NAUDOTI GALIOS DIDINIMO PROCEDŪROS

7. Kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančių daugiabučių namų elektros energijos vartotojų elektros įrenginių leistinosios naudoti galios didinimui, kuris vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 67 straipsnio 7 dalimi, laikomas naujųjų vartotojų elektros įrenginių prijungimo paslauga, atsižvelgiant į tai, kad šio projekto įgyvendinimui skiriamos biudžeto lėšos, netaikoma Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127 „Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Šiuo atveju:

7.1. įvertinus daugiabučio namo vidaus tinklus (atskirai laiptinių bei atskirai butų vidaus tinklus) ir parengus (jei reikalinga) vidaus tinklo rekonstrukcijos ar pertvarkymo sąmatą, Agentūrai Daugiabučio namo atstovas Finansavimo sąlygų aprašo nustatyta tvarka pateikia paraišką nuo vieno daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų;

7.2. skirstomųjų tinklų operatorius gavęs Finansavimo sąlygų aprašo 23 punkte nurodytą informaciją įvertina būtinybę atlikti skirstomųjų tinklų pajėgumų didinimą, nustačius poreikį, organizuoja ir įgyvendina skirstomojo elektros tinklo iki nuosavybės ribos rangos darbus;

7.3. Daugiabučio namo atstovas organizuoja ir įgyvendina namo vidaus elektros tinklo nuo nuosavybės ribos su skirstomųjų tinklų operatoriumi (įskaitant ir butų elektros instaliaciją (jeigu reikia) pertvarkymą ir Finansavimo sąlygų aprašo nustatyta tvarka elektrinės viryklės, reikalingos naujam energijos šaltiniui naudoti, įsigijimą;

7.4. pertvarkant daugiabučio namo vidaus elektros tinklą (įskaitant ir butų elektros instaliaciją) privaloma vadovautis EĮBT;

7.5. įvertinus daugiabučio namo vidaus tinklus (atskirai laiptinių bei atskirai butų vidaus tinklus), užbaigus įrengti ar pertvarkyti daugiabučio namo vidaus elektros tinklą (įskaitant ir butų elektros instaliaciją), šiuos darbus atlikę rangovai Daugiabučio namo atstovui pateikia rangos aktus (techninės būklės vidaus tinklo vertinimo pažymą (-as), kurioje būtų atskirai pateikta informacija apie laiptinių bei atskirai apie butų vidaus tinklus), kad daugiabučio namo vidaus tinklas yra tinkamas ir dokumentus, patvirtinančius patirtas faktines išlaidas reikalingas finansavimui gauti;

7.6. Agentūra pateikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – Taryba) užbaigtų įrengti ar pertvarkytų daugiabučių namų vidaus elektros tinklų (įskaitant ir butų elektros instaliaciją) įvykdytų per ketvirtį apibendrintus duomenis, nurodant daugiabučio namo adresą, butų numerius, kuriuose įrengta ar pakeista elektros instaliacija, bendrą butų skaičių. Agentūra šiame papunktyje nurodytą informaciją elektroninėmis priemonėmis pateikia Tarybai kas ketvirtį, per 10 darbo dienų ketvirčiui pasibaigus.

III SKYRIUS

DAUGIABUČIŲ NAMŲ SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ SISTEMŲ PERTVARKYMO Į GAMTINES DUJŲ SISTEMAS PROCEDŪROS

8. Kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančių daugiabučių namų suskystintų naftos dujų sistemų pertvarkymo į gamtines dujų sistemas, atsižvelgiant į tai, kad šio projekto įgyvendinimui skiriamos biudžeto lėšos, netaikoma Naujų perdavimo ar skirstymo sistemų nedujofikuotoje teritorijoje įrengimo, naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų ir vartotojų gamtinių dujų sistemų įrengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1-261 „Dėl Naujų perdavimo ar skirstymo sistemų nedujofikuotoje teritorijoje įrengimo, naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų ir vartotojų gamtinių dujų sistemų įrengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Šiuo atveju:

8.1. įvertinus daugiabučio namo vidaus dujų sistemos (atskirai laiptinių bei atskirai butų dujų sistemų) ir parengus (jeigu reikalinga) dujų sistemos pertvarkymo sąmatą, Agentūrai Daugiabučio namo atstovas Finansavimo sąlygų aprašo nustatyta tvarka pateikia paraišką nuo vieno daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų;

8.2. gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius vadovaudamasis galiojančių teisės aktų nuostatomis, atlieka ir daugiabučio namo bendro naudojimo gamtinių dujų sistemos techninę priežiūrą;

8.3. Daugiabučio namo atstovas organizuoja ir įgyvendina namo vidaus dujų sistemos nuo nuosavybės ribos (įskaitant ir butų dujų sistemą) pertvarkymą ir Finansavimo sąlygų aprašo nustatyta tvarka dujinės viryklės, reikalingos naujam energijos šaltiniui naudoti, įsigijimą;

8.4. įrengiant ar pertvarkant daugiabučio namo vidaus dujų sistemą (įskaitant ir butų dujų sistemą) privaloma vadovautis DSPIT;

8.5. užbaigus įrengti ar pertvarkyti daugiabučio namo vidaus dujų sistemą (įskaitant ir butų dujų sistemas), šiuo darbus atlikę rangovai Daugiabučio namo atstovui pateikia rangos aktus (techninės būklės vidaus dujų sistemos vertinimo pažymą (-as), kurioje būtų atskirai pateikta informacija apie laiptinių bei atskirai apie butų dujų sistemas) ir dokumentus, patvirtinančius patirtas faktines išlaidas reikalingas finansavimui gauti;

8.6. Agentūra pateikia Tarybai užbaigtų įrengti ar pertvarkytų daugiabučių namų vidaus dujų sistemų (įskaitant ir butų dujų sistemas) įvykdytų per ketvirtį apibendrintus duomenis, nurodant daugiabučio namo adresą, butų numerius, kuriuose įrengta ar pertvarkyta dujų sistema, bendrą butų skaičių. Agentūra šiame papunktyje nurodytą informaciją elektroninėmis priemonėmis pateikia Tarybai kas ketvirtį, per 10 darbo dienų ketvirčiui pasibaigus.

IV SKYRIUS

ELEKTROS ENERGIJOS VARTOTOJŲ ELEKTROS ĮRENGINIŲ LEISTINOSIOS NAUDOTI GALIOS DIDINIMO IR SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ SISTEMŲ PERTVARKYMO Į GAMTINES DUJŲ SISTEMAS PAGRINDININIAI REIKALAVIMAI

9. Daugiabučių namų atstovai Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimus arba balsavimus raštu, siekiant priimti sprendimus dėl daugiabučio namo aprūpinimo energija būdo (elektros energija ar gamtinės dujos) pasirinkimo, pasirenkant tik vieną iš energijos rūšių, išskyrus Tvarkos aprašo 9¹ punkte nustatytą atvejį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-31](#), 2022-01-17, paskelbta TAR 2022-01-17, i. k. 2022-00642

9¹. Gamtinės dujas daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai gali pasirinkti tik tuo atveju, jeigu name jau yra įrengti gamtinių dujų įvadai ir nereikalingi papildomi gamtinių dujų skirstymo operatoriaus rangos darbai ar operatoriaus skirstymo tinklo rekonstrukcija. Šiuo atveju bendrabučio tipo daugiabučių namų bendro naudojimo virtuvėse butų ir kitų patalpų

savininkai gali pasirinkti toliau naudoti gamtines dujas, o butuose ar kitose patalpose – naudoti elektros energiją.

Papildyta punktu:

Nr. [1-31](#), 2022-01-17, paskelbta TAR 2022-01-17, i. k. 2022-00642

10. Daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai priima sprendimus dėl konkretaus daugiabučio gyvenamojo namo aprūpinimo energija būdo (elektros energija ar gamtinės dujos), o priėmus sprendimus – Daugiabučio namo atstovai teikia paraiškas Agentūrai Finansavimo sąlygų aprašo nustatyta tvarka ir terminais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-31](#), 2022-01-17, paskelbta TAR 2022-01-17, i. k. 2022-00642

11. Savivaldybių administracijos kontroliuoja, ar daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai savalaikiai (nustatytais terminais) priima sprendimus ir Daugiabučio namo atstovai teikia paraiškas Agentūrai.

12. Skirstomųjų tinklų operatoriai organizuoja ir įgyvendina skirstomojo elektros tinklo rangos darbus.

13. Agentūra pateikia Tarybai apibendrintus, Tvarkos aprašo 7.6 ir 8.6 papunkčiuose nurodytus, duomenis. Taryba gavusi savivaldybių administracijų, Daugiabučių namų atstovų ar trečiųjų asmenų informaciją, kad daugiabučiame name, pažeidžiant teisės aktus naudojamas dujų balionas, Energetikos ministerijos patvirtinta tvarka bendradarbiauja su savivaldybių administracijomis ir Daugiabučių namų atstovais, kad būtų imtasi visų teisės aktų numatytų priemonių užtikrinančių dujų baliono pašalinimą.

14. Savivaldybių administracijos bendradarbiauja tiek su skirstymo sistemos operatoriumi, tiek su Daugiabučio namo atstovais organizuojant Tvarkos aprašo 7.1 ir 8.1 papunkčiuose nurodytų paraiškų pateikimą Agentūrai dėl kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančių daugiabučių namų elektros energijos vartotojų elektros įrenginių leistinosios naudoti galios padidinimo arba suskystintų naftos dujų sistemų pertvarkymo į gamtines dujų sistemas, ir (ar) kitos informacijos, reikalingos pertvarkyti skirstomuosius elektros ir (ar) dujų tinklus pateikimą skirstomųjų tinklų operatoriui.

16. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę iš anksto pasirengti elektros skirstomųjų tinklų plėtros ir (ar) rekonstrukcijos projektus negavus Finansavimo sąlygų aprašo 23 punkto nurodytos informacijos iš Agentūros, tais atvejais, kai prie daugiabučių namų nėra įrengtų skirstomųjų dujų tinklų įvadų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

**PAVYZDINIS BENDRABUČIO TIPO DAUGIABUČIO NAMO VARTOTOJAMS
PERSIUNČIAMOS ENERGIJOS (ELEKTROS AR GAMTINIŲ DUJŲ) KOMERCINĖS
APSKAITOS ĮRENGIMO TVARKOS APRAŠAS**

1. Jeigu pertvarkant bendrabučio tipo daugiabučio namo vidaus tinklus (elektros ar gamtinių dujų) siekiama įrengti ir persiunčiamos energijos (elektros ar gamtinių dujų) komercinės apskaitos kiekvienam namo vartotojui nepriklausomai dalyvauja ar nedalyvauja projekte, bendrabučio tipo daugiabučio namo atstovas ir skirstomųjų tinklų operatorius vadovaujasi šia tvarka:

1.1. Bendrabučio tipo daugiabučio namo atstovas pateikia skirstomųjų tinklų operatoriui prašymą (el. paštu SNDBalionai@eso.lt), kad operatorius nurodytų techninius reikalavimus, kurie turi būti išpildyti, kad vietoje vienos bendrabučio tipo daugiabučio namo komercinės apskaitos būtų įrengtos atskiros komercinės apskaitos kiekvienam butui (ar kitai patalpai) ir bendrosioms reikmėms. Prašyme turi būti nurodytas butų ar kitų patalpų energijos apskaitų kiekis (vnt.) ir bendrųjų reikmių energijos galios poreikis kW. Pertvarkomos turi būti visų bendrabučio tipo daugiabučiame name esančių patalpų komercinės apskaitos.

1.2. Skirstomųjų tinklų operatorius gavęs 1.1 papunktyje nurodytą prašymą, daugiabučio namo atstovui raštu nurodo techninius reikalavimus, kuriuos turi atitikti pertvarkomas bendrabučio tipo daugiabučio namo vidaus tinklas (elektros ar gamtinių dujų). Taip pat skirstomųjų tinklų operatorius parengia skirstomojo tinklo dalies projektavimo techninę užduotį arba rangos užduotį priklausomai ar reikės projektavimo darbų, ar ne.

1.3. Bendrabučio tipo daugiabučio namo atstovas, gavęs skirstomųjų tinklų operatoriaus techninius reikalavimus bendrabučio tipo daugiabučio namo vidaus tinklui (elektros ar gamtinių dujų), turi parengti bendrabučio tipo daugiabučio namo vidaus tinklo projektą ir jį suderinti su tinklų operatoriumi.

1.4. Bendrabučio tipo daugiabučio namo atstovas po bendrabučio tipo daugiabučio namo vidaus tinklo projekto suderinimo su skirstomųjų tinklų operatoriumi atlieka vidaus tinklo pertvarkymo darbus ir pateikia skirstomųjų tinklų operatoriui rangovo aktus, patvirtinančius, kad bendrabučio tipo daugiabučio namo vidaus tinklo pertvarkymo darbai atlikti tinkamai.

1.5. Skirstomųjų tinklų operatorius, gavęs iš bendrabučio tipo daugiabučio namo atstovo Veiksmų plano 3 priedo 1.4 papunktyje nurodytus rangovų aktus, inicijuoja vartotojų objektų sukūrimą ir nuosavybės ribų aktų parengimą atskiriems buvusio bendrabučio tipo daugiabučio butams ir bendrosioms reikmėms.

1.6. Skirstomųjų tinklų operatoriui parengus nuosavybės ribų aktus, o vartotojams sudarius energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, įrengiami komercinės apskaitos prietaisai konkretiems butams (patalpoms) naujose daugiabučio namo vietose, o esama bendra apskaita išmontuojama.

2. Tolimesni veiksmai nesiskiria nuo Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1-210 „Dėl Priemonės „Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais“ finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ nurodyto proceso, kai bendrabučio tipo daugiabučiame name suskystintų naftos dujų balionai keičiami kitais energijos ištekliais (elektra ar gamtinėmis dujomis).

Papildyta priedu:

Nr. [1-31](#), 2022-01-17, paskelbta TAR 2022-01-17, i. k. 2022-00642

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-211](#), 2020-07-22, paskelbta TAR 2020-07-22, i. k. 2020-16203

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. 1-181 „Dėl Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-269](#), 2020-08-31, paskelbta TAR 2020-09-01, i. k. 2020-18329

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. 1-181 „Dėl Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-14](#), 2021-02-05, paskelbta TAR 2021-02-05, i. k. 2021-02318

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. 1-181 „Dėl Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-31](#), 2022-01-17, paskelbta TAR 2022-01-17, i. k. 2022-00642

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. 1-181 „Dėl Suskystintų naftos dujų balionų, naudojamų daugiabučiuose namuose, pakeitimo 2019–2022 metais veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo